

Morfológia s čiernobielym obrazom

V tejto časti si uvedieme základné definície a operácie morfológiu s čiernobielym (binárnym) obrazom. Nech E je euklidovský priestor Z^2 . T.j. je to priestor všetkých celočíselných dvojíc čísel. Nech B je množina bodov z E , napr.: $B=(-1,0), (0,-1), (0,0), (0,1), (1,0)$. Potom **transláciou** množiny B o vektor z nazývame množinu B_z , pre ktorú platí:

$$B_z = \{b + z | b \in B\}, \forall z \in E$$

Zrkadlením množiny B označujeme množinu \hat{B} , pričom platí:

$$\hat{B} = \{x \in E | -x \in B\}$$

Nech A je **čiernobiely obraz** - množina bodov A v priestore E ktorej priradíme obdĺžnikové ohraničenie. Pod **štruktúrnym elementom** budeme rozumiieť takú množinu B , ktorej priradíme **stred** v bode $0,0$. Potom **eróziou** obrazu A pomocou štruktúrného elementu B nazývame množinu:

$$A \ominus B = \{z \in E | B_z \subseteq A\}$$

T. j. je to množina bodov, kam sa dostane stred B , keď sa množina B posúva v rámci množiny A . **Dilatáciou** obrazu A pomocou štruktúrného elementu B nazývame množinu:

$$A \oplus B = \{z \in E | \{\hat{B}_z \cap A \neq \emptyset\}\}$$

T.. je to množina bodov, kam sa dostane stred B , keď sa množina B posúva tak, že sa ešte aspoň čiastočne prekrýva s A .

Otvorením obrazu A pomocou štruktúrného elementu B nazývame množinu:

$$A \circ B = (A \ominus B) \oplus B$$

T.. je to množina bodov, kam sa dostanú body B , keď sa množina B posúva v rámci množiny A .

Zatvorením obrazu A pomocou štruktúrného elementu B nazývame množinu:

$$A \bullet B = (A \oplus B) \ominus B$$

T.. je to množina bodov, kam sa nedostanú body B , keď sa množina B posúva tak, že sa ešte neprekrýva s A .

Erózia s dilatácia ako aj otvorenie so zatvorením sú komplementárne operácie. Označme pomocou C komplementárnu množinu. Potom platí:

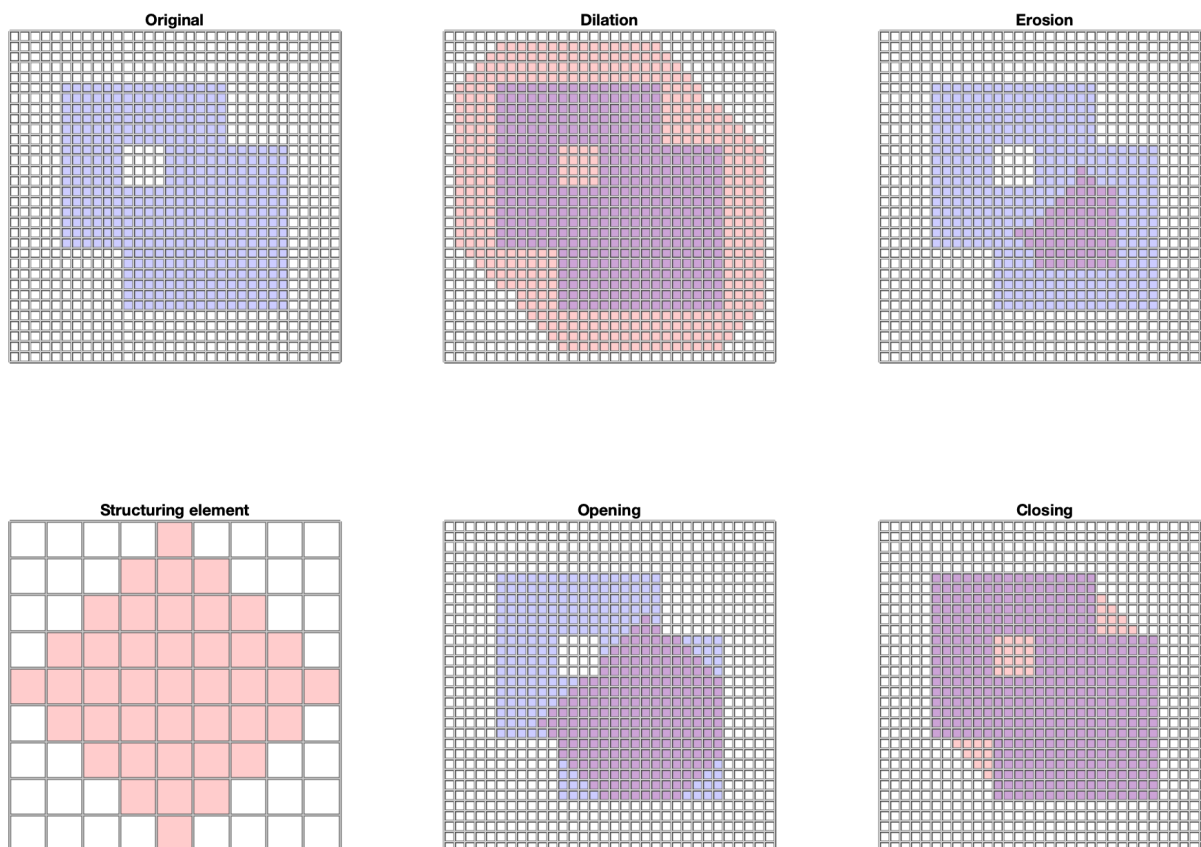
$$(A \ominus B)^C = A^C \oplus \hat{B}$$

$$(A \oplus B)^C = A^C \ominus \hat{B}$$

$$(A \circ B)^C = A^C \bullet \hat{B}$$

$$(A \bullet B)^C = A^C \circ \hat{B}$$

V prostredí MATLAB sa realizujú pomocou funkcií **imerode**, **imdilate**, **imopen**, **imclose**.. štruktúrný element sa vytvára pomocou funkcie **strel** a je to obdĺžniková oblasť. Komplementárny obraz sa dá získať pomocou funkcie **imcomplement**. Viac informácií možno nájsť v [1]. Príklady uvedených základných morfológických operácií pre čiernobiely obraz sú uvedené na Obr. 1.

Obr. 1 Príklady základných morfológických operácií erózia, dilatácia, otvorenie, zatvorenie pre čiernobiely obraz. Pre názornosť sú originálny obraz, štruktúrny element a výsledok morfológickej operácie farebne odlíšené pomocou červeného a modrého farebného kanála a je použité zmiešavanie pomocou alfa kanálu.

Základné morfológické operátory umožňujú **detekovať hranice objektu** pomocou operácie:

$$A - A \ominus B$$

T.j. od originálneho obrazu odčítame jeho zerodovanú verziu, takže nám ostane okraj. Príklady využitia je uvedený na Obr. 2

Pokročilejšou morfológickou operáciou používanou pri rozpoznávaní tvarov je **hit or miss transformácia (HMT)**. Táto operácia pracuje s dvomi štruktúrnymi elementami B_1, B_2 . Výsledkom je množina:

$$A \otimes B_{1,2} = (A \ominus B_1) \cap (A^C \ominus B_2)$$

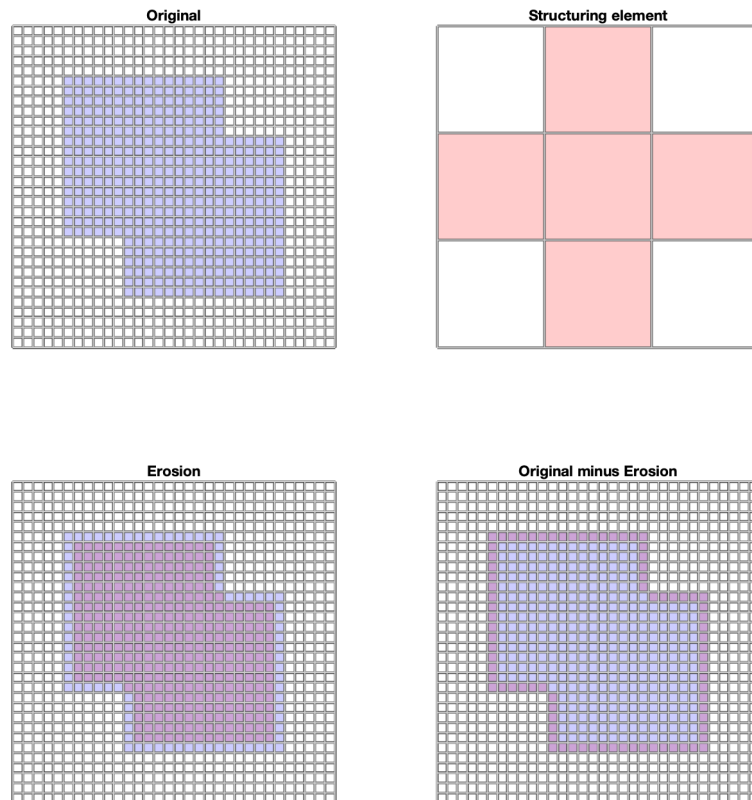
Táto operácia umožňuje interpretovať body neprítomné v obraze a štruktúrnom elementa ako **pozadie**. Ak zvolíme $B_2 = B_1^C$, t.j. B_2 reprezentuje pozadie a A s A^C tiež interpretujeme ako popredie a pozadie, potom výsledkom HMT sú polohy stredu štruktúrneho elementu B_1 , kde jeho popredie je v popredí A a zároveň jeho pozadie je v pozadí A . V prostredí MATLAB je HMT dostupná pomocou funkcie **bwhitmiss**. Príklad HMT je uvedený na Obr. 3. HMT nám umožňuje okrem popredia a pozadia definovať, na ktorých bodoch nám nezáleží. To sú tie, ktoré sa nevyskytujú ani v B_1 , ani v B_2 . Príklad na využitie takýchto štruktúrnych elementov je Obr. 4.

Morfológická rekonštrukcia je iteračná metóda na rekonštrukciu oblastí, ktorá používa 2 obrázky a štruktúrny element. Prvý obrázok (marker - F) určuje štartovací bod (body), druhý určuje cieľovú oblasť (maska - G). Štruktúrny element B určuje konektivitu. Rekonštrukcia sa označuje R_G^F a počíta sa nasledovne:

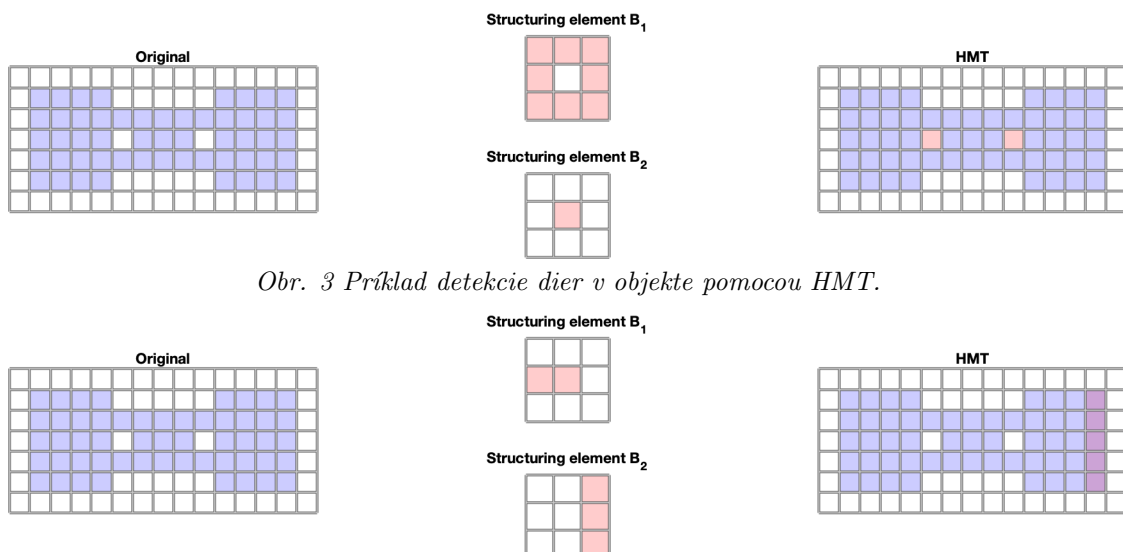
1. Inicializuj $h_1 = F$
2. Opakuj $h_{k+1} = (h_k \oplus B) \cap G$ až kým nebude platiť $h_{k+1} = h_k$
3. Výstupom je $R_G^F = h_k$

Ak je viac objektov v obraze, dajú sa podľa morfolologickej rekonštrukcie oddeliť (zakaždým markerom určíme iný objekt). Prípadne sa dajú týmto algoritmom zaplniť prázdne ohraničené oblasti (ak A je oblasť, potom ako masku zvolíme A^C). V prostredí MATLAB je rekonštrukcia dostupná pomocou funkcie **imreconstruct**. Príklady oboch využití sú na Obr. 5 a 6. Morfológickú rekonštrukciu používa aj funkcia **imfill**.

Pri spracovaní obrazu môže byť užitočné získať **kostra** (skeleton) určenej oblasti. Kostra je množina bodov v líniiach ktoré sú ekvidištančne vzdialené od okraja oblasti. Morfológicky sa táto množina dá získať pomocou opakovaného ztenšovania (thinning) oblasti napr. pomocou erózie, pričom sa zachovávajú koncové body a líniová konektivita (hovoríme aj o topologicky zachovávaajúcom ztenšovaní). V prostredí MATLAB je táto operácia dostupná pomocou funkcie **bwmorph**, pričom ako operácie je zvolená "thin", resp. "skel" (používa algoritmus [4]). Operácie dávajú mierne odlišný výsledok. Príklad je uvedený na Obr. 7.

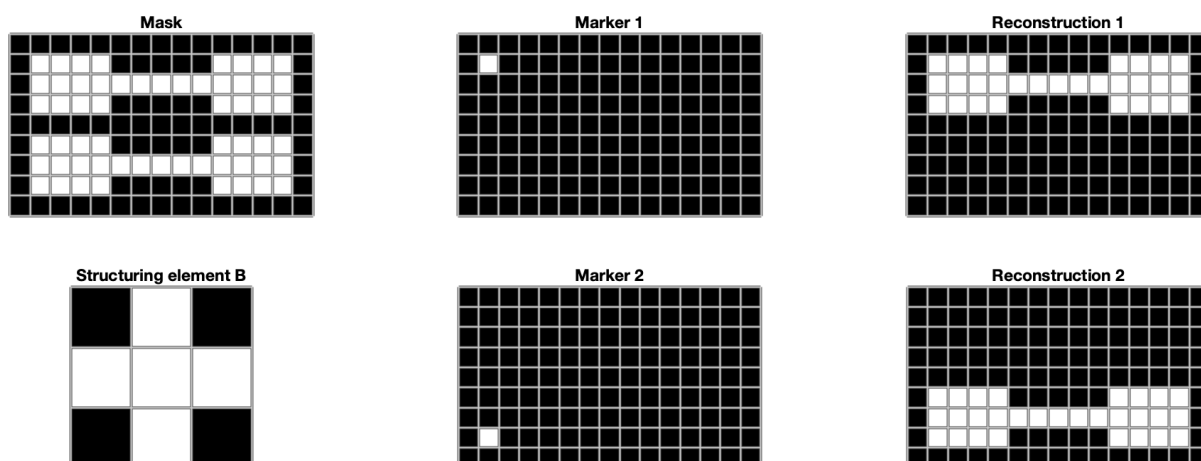

Obr. 2 Príklad detekcie hraníc objektu pomocou morfológických operácií pre čiernobiely obraz. Pre názornosť sú originálny obraz, štruktúrny element a výsledok morfológickej operácie farebne odlišené pomocou červeného a modrého farebného kanálu a je použité zmiešavanie pomocou alfa kanálu.

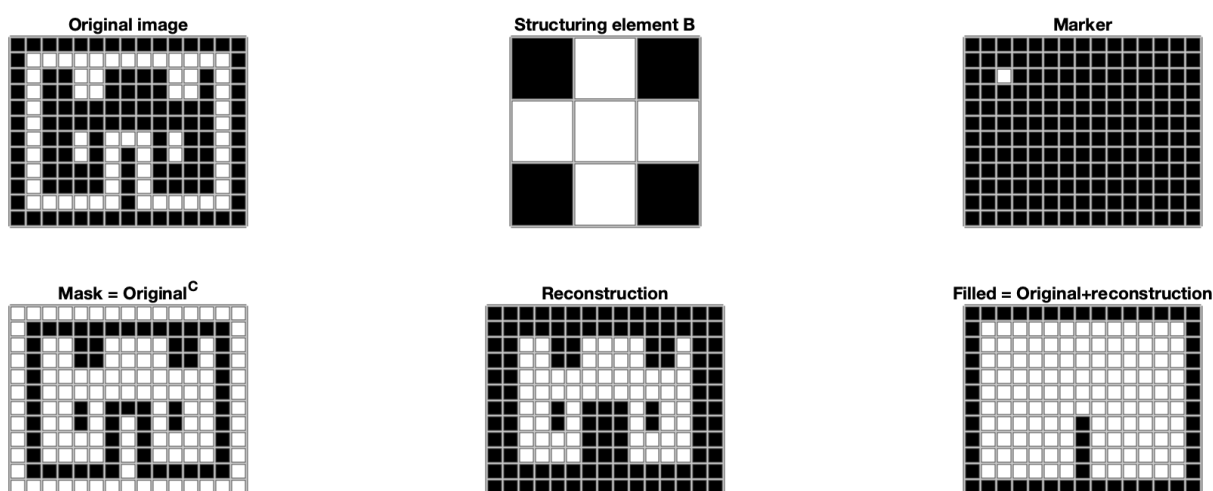

Obr. 3 Príklad detekcie dier v objekte pomocou HMT.

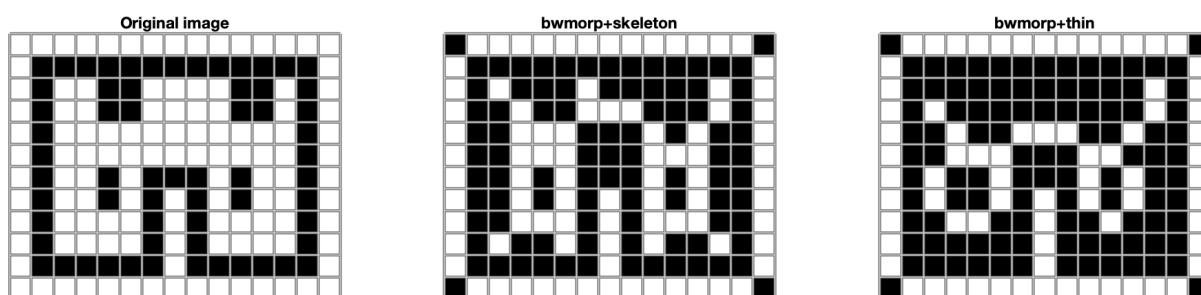
Obr. 4 Príklad detekcie pravej hrany objektu pomocou HMT.

Obr. 5 Príklad morfolologickej rekonštrukcie časti objektu na základe počítačného označenia.

Obr. 6 Príklad morfolologickej rekonštrukcie využitej na vyplnenie objektu.

Obr. 7 Príklad tvorby kostry oblasti pomocou morfológie v prostredí MATLAB.

Viac informácií o morfolologickej operáciách je možné nájsť v [2] [3].

Referencie

- [1] Mathworks, Morphological Operations, online: <https://www.mathworks.com/help/images/morphological-filters.html>
- [2] Gonzalez, R., C., Woods, E., W., Digital Image Processing, Global Edition, 4th edition, Pearson 2018, ISBN 10: 1-292-22304-9
- [3] Gonzalez, R., C., Woods, E., W., Eddings, S., L., Digital Image Processing using MATLAB, Gatesmark Publishing, ISBN-10: 0-9820854-1-9

- [4] Haralick, Robert M., and Linda G. Shapiro. Computer and Robot Vision, Volume I. Addison-Wesley, 1992.

Prílohy

Zdrojový kód programu, ktorý vytvoril Obr. 1

```
%https://en.wikipedia.org/wiki/Alpha_compositing
% RGBA images have 4 layers, the 4th is alpha channel:
% alpha value of 0 means that the pixel is fully transparent
% alpha value of 1 means that the pixel is fully opaque.
clear all; close all; clc;
fig=figure;
%create some demo images
A=zeros(32,32);
A(6:21,6:21)=ones(16);
A(12:27,12:27)=ones(16);
A(12:15,12:15)=zeros(4);
SE=strel("diamond",4);
subplot(2,3,1)
showBlue(A, "Original");
subplot(2,3,4)
showRed(double(SE.Neighborhood), "Structuring element");
subplot(2,3,2)
B=imdilate(A,SE);
showCombined(A,B,"Dilation");
subplot(2,3,3)
B=imerode(A,SE);
showCombined(A,B,"Erosion");
subplot(2,3,5)
B=imopen(A,SE);
showCombined(A,B,"Opening");
subplot(2,3,6)
B=imclose(A,SE);
showCombined(A,B,"Closing");
fig.PaperUnits = 'inches';
fig.PaperPosition = [0 0 15 10];
print(fig,"morphBinBasicsOps.png","-dpng");

function showCombined(myA, myB,myTitle)
    %display A over B using transparency
    mySize=size(myA,1);
    zero=zeros(mySize);
    myImgaAlpha=0.2;
    myImgaRGBA=cat(3,zero,zero,myA,myImgaAlpha*myA);
    myImgbAlpha=0.2;
    myImgbRGBA=cat(3,myB,zero,zero,myImgbAlpha*myB);
    myC=myAoverB(myImgaRGBA, myImgbRGBA);
    imAshow(myC,myTitle);
end

function showBlue(myA,myTitle)
    mySize=size(myA,1);
    zero=zeros(mySize);
    myImgaAlpha=0.2;
    myImgaRGBA=cat(3,zero,zero,myA,myImgaAlpha*myA);
    imAshow(myImgaRGBA,myTitle);
end

function showRed(myA,myTitle)
    mySize=size(myA,1);
    zero=zeros(mySize);
    myImgaAlpha=0.2;
    myImgaRGBA=cat(3,myA,zero,zero,myImgaAlpha*myA);
    imAshow(myImgaRGBA,myTitle);
end

% display the RGBA image
% as background we use nontransparent white image
```

```

function imAshow(myRGBA, myTitle)
    mySize=size(myRGBA,1);
    one=ones(mySize);
    myWhite=cat(3,one,one,one,one);
    myOut=myAoverB(myRGBA,myWhite);
    if 0
        imshow(myOut(:,:,1:3));
    else
        %better traceable values
        myOut=uint8(myOut*255);
        imshow(myOut(:,:,1:3),[0,255],'InitialMagnification','fit');
    end
    title(myTitle)
    pixelgrid
end

%compute A over B for two RGBA images
function vOutImg=myAoverB(imgA, imgB)
    imgA_RGB=imgA(:,:,1:3);
    imgA_alpha=imgA(:,:,4);
    imgB_RGB=imgB(:,:,1:3);
    imgB_alpha=imgB(:,:,4);

    alpha_0=imgA_alpha+imgB_alpha.*(1-imgA_alpha);
    vOutImgRGB=(imgA_RGB.*imgA_alpha+imgB_RGB.*imgB_alpha.*(1-imgA_alpha))./alpha_0;
    vOutImgRGB(isnan(vOutImgRGB))=0;
    vOutImg=cat(3,vOutImgRGB,alpha_0);
end

```

Klíčová část programu, který vytvořil Obr. 3

```

...
A= [...
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 0 1 1 1 0 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ];
B1= [...
1 1 1
1 0 1
1 1 1];
B2= 1-B1;
subplot(2,3,[1 4])
showBlue(A, 'Original');
subplot(2,3,2)
showRed(B1, 'Structuring element B.1');
subplot(2,3,5)
showRed(B2, 'Structuring element B.2');
subplot(2,3,[3 6])
C=bwhitmiss(A,B1,B2)
showCombined(A,C, 'HMT');
...

```

Zdrojový kód programu, který vytvořil Obr. 5

```

clear all; close all; clc;
fig=figure;
G= [...
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

```

```

    0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
    0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
    0 1 1 1 1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 0
    0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ];
F=zeros(size(G,1),size(G,2));
B= [...
    0 1 0
    1 1 1
    0 1 0];
subplot(2,3,1)
showBW(G, 'Mask');
subplot(2,3,4)
showBW(B, 'Structuring element B');
subplot(2,3,2)
F1=F;F1(2,2)=1;
showBW(F1, 'Marker 1');
subplot(2,3,5)
F2=F;F2(8,2)=1;
showBW(F2, 'Marker 2');
subplot(2,3,3)
R1=imreconstruct(F1,G,B);
showBW(R1, 'Reconstruction 1');
subplot(2,3,6)
R2=imreconstruct(F2,G,B);
showBW(R2, 'Reconstruction 2');
fig.PaperUnits = 'inches';
fig.PaperPosition = [0 0 15 5];
print(fig,"morphBinRecon1.png","-dpng");
function showBW(myImg, myTitle)

imshow(myImg,'InitialMagnification','fit');
    title(myTitle)
    pixelgrid
end

```

Zdrojový kód programu, ktorý vytvoril Obr. 6

```

clear all; close all; clc;
fig=figure;
G= [...
    0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
    0 1 0 0 1 1 0 0 0 0 1 1 0 1 0
    0 1 0 0 1 1 0 0 0 0 1 1 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 1 0 1 1 1 0 1 0 0 1 0
    0 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 1 0
    0 1 1 1 1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1 0
    0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ];
F=zeros(size(G,1),size(G,2));
B= [...
    0 1 0
    1 1 1
    0 1 0];
subplot(2,3,1)
showBW(G, 'Original image');
subplot(2,3,2)
showBW(B, 'Structuring element B');
subplot(2,3,3)
F(3,3)=1;
showBW(F, 'Marker');
subplot(2,3,4)
showBW(1-G, 'Mask = Original^C');
subplot(2,3,5)
R=imreconstruct(F,1-G,B);
showBW(R, 'Reconstruction');
subplot(2,3,6)

```

```

showBW(G+R, 'Filled = Original+reconstruction');

fig.PaperUnits = 'inches';
fig.PaperPosition = [0 0 15 5];
print(fig, "morphBinRecon2.png", '-dpng');
function showBW(myImg, myTitle)
    imshow(myImg, 'InitialMagnification', "fit");
    title(myTitle)
    pixelgrid
end

```

Zdrojový kód programu, ktorý vytvoril Obr. 7

```

clear all; close all; clc;
fig=figure;
A= [...
    0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
    0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0
    0 1 0 0 1 1 0 0 0 0 1 1 0 1 0
    0 1 0 0 1 1 0 0 0 0 1 1 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 1 0 1 1 1 0 1 0 0 1 0
    0 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 1 0
    0 1 0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 1 0
    0 1 1 1 1 1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 0
    0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ];
subplot(1,3,1)
showBW(1-A, 'Original image');
subplot(1,3,2)
showBW(bwmorph(1-A, 'skel', Inf), "bwmorp+skeleton");
subplot(1,3,3)
showBW(bwmorph(1-A, 'thin', Inf), "bwmorp+thin");

fig.PaperUnits = 'inches';
fig.PaperPosition = [0 0 15 5];
print(fig, "morphBinSkel.png", '-dpng');
function showBW(myImg, myTitle)
    imshow(myImg, 'InitialMagnification', "fit");
    title(myTitle)
    pixelgrid
end

```